

HRVATSKI *glasnik*

XXXV. godina, 34. broj

21. kolovoza 2025.

cijena 300 Ft

Ustoličenje novog dušnočkog župnika
8. i 9. stranica

Stručni izlet

Hodočašće u Drvljance

12. stranica

15. stranica

Ukorijenjene inicijative

Nedavno su objavljeni rezultati natječaja Fonda Gábora Bethlena, tj. proračun potpore narodnosnim kulturnim inicijativama u 2025. godini.

Obavljajući zadatak ispisivanja podataka povezanih s Hrvatima, pogledom sam klizila tablicom od šezdeset stranica. Pomislila sam kako je to suhoparan, robotski posao. U tom je trenutku na hrvatskom radiju, koji mi uvijek tiho svira u pozadini, Bebek zapjevao stihove „Što je meni ovo trebalo?“. Kiselo sam se nasmijala sama sebi u brk.

Ali kako je vrijeme prolazilo, kako sam ispisane podatke počela prevoditi na hrvatski jezik, dogodilo se nešto neочеekivano.

Preda mnom se odrolala cijela karta mađarskih regija u kojima žive Hrvati, prepuna organizacija koje zastupaju hrvatsku kulturu, tradiciju, vjeru, školstvo, jezik, identitet.

Primijetila sam da nekim mjestima znam samo mađarski ili samo hrvatski naziv. Tako su u mojim mislima Martinci uvijek Martinci, a ne Felsőszentmárton, isto je i s Pustarom, koja je na mađarskom Semjénháza, ili s Hrvatskim Šicama (Horvátlovő). Za neka mjesta nisam bila sigurna gdje se točno nalaze pa sam ih potražila na karti i doznala. Bojevo (Bolhó), Sukit (Szőkéd), Lančug (Lánycsók). To mi je bilo korisno jer sam podatke ionako trebala razvrstati po regijama.

I tako, svrstavajući brojne kulturne inicijative u različite regije, zamijetila sam koliko su te regije, iako raštrkane, jako povezane načinom razmišljanja i zajedničkim identitetom. Većina projekata odnosila se na narodne nošnje, tamburice, susrete zborova, proslavu hrvatskog dana u mjestu, berbu, hodočašća... To pokazuje koliko je ukorijenjena hrvatska tradicija i običaji, vjera, jezik, a njeguju je upravo ukorijenjene inicijative.

Kršul

GLASNIKOV TJEDAN

„Prema dosadašnjim i novim zakonskim odredbama Hrvati u Mađarskoj imali su, i nadalje će imati, dva člana u Savjetu Vlade RH.“

Četvrtom sjednicom trećeg saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske istekao je četverogodišnji mandat članovima toga tijela. Novi članovi Savjeta birat će se prema odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, koji je Hrvatski sabor usvojio 27. lipnja, pet dana prije početka četvrte sjednice trećeg saziva Savjeta.

Prema dosadašnjim i novim zakonskim odredbama Hrvati u Mađarskoj imali su, i nadalje će imati, dva člana u Savjetu Vlade RH. U trećem sazivu to su bili nakon izbora i imenovanja Ivan Gugan (na prijedlog HDS-a) i Andrija Handler (na prijedlog DGHU-a). Napomenimo da je predsjednik trećeg saziva bio Ivan Gugan, što je važno priznanje hrvatskoj zajednici u Mađarskoj i Hrvatskoj državnoj samoupravi, čiji je predsjednik od 2014. godine u trećem mandatu.

Na kraju četvrte sjednice trećeg saziva, obraćajući se članovima kao predsjednik Savjeta, Ivan Gugan izrazio je svoju počašćenost što je tijekom protekle četiri godine imao priliku predsjedati tijelom koje je zajednički djelovalo u brojnim područjima važnima za Hrvate diljem svijeta.

„Imali smo priliku voditi dijalog s Vladom RH, ukazivati na sve izazove naših zajednica, ali i mijenjati stvari na bolje. Nadam se da će naši sunarodnjaci biti zadovoljni ostvarenim rezultatima“, poručio je.

Usvojenim izmjenama Zakona Ministarstvo demografije i useljeništva preuzima dio poslova iz dosadašnjeg djelokruga Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske koji se odnose na povratak, useljavanje i integraciju hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka u hrvatsko društvo.

Zakon predviđa povećanje broja članova Savjeta Vlade za Hrvate izvan Republike Hrvatske s dosadašnjih 55 na 65 članova uz uključivanje predstavnika svih ministarstava Republike Hrvatske. Hrvati iz Mađarske i dalje će imati pravo na dva predstavnika.

Predviđa se i osnivanje posebnog Savjeta mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske – novog savjetodavnog tijela koje će također imati 65 članova. Hrvati iz Mađarske imat će dva predstavnika i u tom Savjetu. Vlada Republike Hrvatske osniva Savjet mladih radi jačanja hrvatskog identiteta među mladim generacijama iseljenika, poticanja povezivanja i suradnje unutar hrvatske zajednice diljem svijeta, promoviranja kulturnih, obrazovnih i poslovnih mogućnosti u domovini te osnaživanja za povratak u Hrvatsku.

Prema Zakonu zajednice Hrvata izvan Republike Hrvatske svoje predstavnike u Savjet Vlade Republike Hrvatske, kao i u Savjet mladih, predlažu iz redova najznačajnijih i najbrojnijih udruga, organizacija, institucija ili drugih oblika organiziranja na mandat od četiri godine. Članovi Savjeta biraju se na temelju javnog poziva upućenog hrvatskim zajednicama izvan Republike Hrvatske. Prijedlozi se mogu dostavljati ne nužno u broju određenom za konkretnu zemlju.

Zastupljenost predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske u oba Savjeta određena je u skladu s brojnošću i značajem hrvatske zajednice u pojedinoj državi, njezinom aktivnošću i povezanošću s Republikom Hrvatskom te radom na afirmaciji ugleda i interesa Hrvatske u inozemstvu.

Zakon predviđa i uvođenje „Tjedna Hrvata izvan Republike Hrvatske“ – tjedna posvećena iseljenim Hrvatima tijekom kojeg će se diljem Hrvatske organizirati brojni kulturni, znanstveni, gospodarski i zabavni programi radi povećanja vidljivosti hrvatskog iseljeništva te očuvanja zajedničke baštine i identiteta.

Zakonodavac očekuje da će ove izmjene i dopune pozitivno utjecati ne samo na demografsku revitalizaciju i odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske nego i na cjelokupni društveni i gospodarski sustav Republike Hrvatske.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

Od kralja Tomislava do Kolomana

Od 23. do 27. lipnja 2025. godine u organizaciji HMDNOŠ-a Petrovo Selo i Hrvatske samouprave Petrova Sela održan je povijesni kamp „Od kralja Tomislava do Kolomana“.

Kako je naglasio predsjednik Hrvatske samouprave Petrova Sela Rajmund Filipović, smatrali su da je obljetnička godina prava prilika za održavanje ovakva povijesnog kampa. Ravnateljica škole Ana Škrapić-Timar u potpunosti se složila s tom idejom. Naime, 925. godine, prije točno 1100 godina, Hrvati su okrunili svojeg prvog kralja – Tomislava. Ta je obljetnica pružila izvrsnu priliku da se s polaznicima petodnevnog kampa oživi više od tisuću godina povijesti s pripadajućim kulturnim i povijesnim vrijednostima.

Upoznavanje s najvažnijim događanjima i ličnostima ranosrednjovjekovnog kraljevstva posebno je važno danas jer se to razdoblje u nastavi rijetko obrađuje detaljnije, čak ni na satovima hrvatske nacionalne kulture često ne ostaje dovoljno vremena za njegovo istraživanje.

Od kralja Tomislava do Kolomana

Glavni je cilj kampa ove godine bio uz vježbanje i dublje usvajanje hrvatskoga jezika proširiti povijesna znanja. Djeca su pokazala veliku otvorenost prema upoznavanju prošlosti. Na taj im se način otvara jedan nov i zanimljiv svijet u kojem otkrivaju način života i običaje ljudi iz prošlih vremena. Upoznali su povijesne ličnosti, stare zanate te su se okušali u viteškim vještinama izrađujući vlastite rekvizite. Uz pomoć školskih pedagoga učenci su „putovali

Treći dan bio je posvećen radionicama: izradi oslikanih „prozora“ od obojenog svilenog papira, paus-papira i crnog kartona; hrvatskim motivima i glagoljici na knjižnim oznakama te slikanju prirodnim bojama (biljnim pigmentima i cvjetnim sokovima) na bijelom platnu. Održana su i natjecanja u streličarstvu, bacanju kolutova i skakanju u vrećama.

Četvrti dan obilježio je izlet autobusom u tvrđavu Sümeg. Iako je bilo vrlo vruće, učenici su uživali u razgledavanju tvrđave, viteškim igrama i srednjovjekovnom obroku pripremljenom za njih.

Zadnji dan bio je posvećen prikazu sokolarenja, dodatnim radionicama i zajedničkom pečenju *langalló*a. Na samom kraju, prije rastanka, svim je sudionicima kampa dodijeljena diploma.

Zanimljive radionice

Organizatori su vjerovali da će učenici lakše usvojiti povijesne sadržaje kroz igru i ležerniji pristup te da će gotovo neprimjetno uorniti u bogatstvo znanja. Tako je i bilo. Tijekom aktivnosti poseban je naglasak stavljen na zajedničku hrvatsko-mađarsku povijest, koja započinje 1102. godine dolaskom kralja Kolomana.

Vjeruju da organizacijom ovakvih kampova mogu doprinijeti razvoju sadašnjih generacija, koje će biti ponosne na svoju prošlost, ali istodobno otvorene i spremne za prihvaćanje novih znanja. Uz raznovrsne kontakte ostvarena je izvrsna suradnja s brojnim stručnjacima i udrugama specijaliziranim za ovu temu, koji su svojim znanjem znatno doprinijeli uspješnom ostvarivanju programa.

kroz vrijeme” kako bi istražili najzanimljivije trenutke zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti.

Prvog dana slušali su zanimljivo predavanje pod naslovom „Povijesni pregled – Hrvatski kraljevi, rana hrvatska država” koje su održali njihovi nastavnici dr. sc. Andrija Handler i Rajmund Filipović. Upoznali su i Croatičino izdanje slikovnice „Kralj Tomislav i njegovo zlatno prijestolje”. Izrađivali su ekipna imena, zastave i grbove te sudjelovali u interaktivnoj igri „Batthyány konjička banda” – neuobičajenom satu povijesti uz prikaz oružja i odjeće.

Drugi dan protekao je u cjelodnevnom programu u konjičkom parku Hétdombi u Nádasdu, gdje su djeca sudjelovala u demonstracijama i jahanju.

Predavanja

Diplomom su organizatori potvrdili da je polaznik svojim sudjelovanjem i aktivnim doprinosom pridonio uspjehu povijesnog kampa „Od kralja Tomislava do Kolomana” te da se tijekom kampa upoznao s poviješću hrvatskoga kraljevstva, vrijednostima hrvatsko-mađarske zajedničke prošlosti i uzbudljivim svijetom srednjega vijeka.

BPB • Foto: Tamás Teklits

Četvrta sjednica trećeg saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Hrvate iz Mađarske u trećem sazivu Savjetu Vlade RH predstavljaju Ivan Gugan i Andrija Handler. U okviru 4. panela pod naslovom „Nove perspektive i uloga članova Savjeta u odnosima s Hrvatima izvan Republike Hrvatske” izlagao je i predstavnik hrvatske nacionalne manjine iz Mađarske Andrija Handler. Naslov njegova izlaganja bio je „Kulturna baština hrvatske nacionalne manjine”. Napomenimo kako je predsjednik trećeg saziva Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH imenovani član Savjeta, predstavnik hrvatske nacionalne manjine iz Mađarske Ivan Gugan.

Četvrta sjednica trećeg saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koja je održana u Nacionalnom parku Plitvička jezera u Hotelu Jezero, počela je 3. srpnja 2025.

Sjednicu je prigodnim govorom otvorio predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković, koji je u svojem obraćanju članovima Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske istaknuo važnost kontinuiranog unapređenja odnosa s Hrvatima diljem svijeta. Tom je prilikom naglasio da su nedavne izmjene zakonodavnog okvira velik korak u boljem sagledavanju potreba te osnaživanju mehanizama za jačanje veza s hrvatskim zajednicama izvan domovine.

Poseban je naglasak stavljen na Bosnu i Hercegovinu, pri čemu je predsjednik Vlade podsjetio kako se Republika Hrvatska dosljedno zalaže za stvarnu ravnopravnost Hrvata kao jednog od triju konstitu-

Sjednicu je vodio predsjednik Savjeta Vlade Republike Hrvatske Ivan Gugan

Jedan od panelista bio je i Andrija Handler

tivnih naroda te istaknuo važnost njihove legitimne zastupljenosti u najvišim institucijama BiH. U tom kontekstu sredstva koja se usmjeravaju u projekte potpore Hrvatima u BiH prepoznata su kao važan instrument podrške. Zaključno, predsjednik

Vlade naglasio je da Hrvatska računa na suradnju s hrvatskim iseljeništvom te prepoznaje njegovu ključnu ulogu u razvoju i dobrobiti cijelog hrvatskog naroda.

Osim predsjednika Vlade na početku sjednice Savjeta sudionicima se obratila i

predsjednica saborskog Odbora za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zdravka Bušić, a sjednici su nazočili ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman, ministar demografije i useljeništva Ivan Šipić, ministar znanosti, obrazovanja i mladih Radovan Fuchs te brojni drugi visoki uzvanici.

Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas u svojem govoru uputio je zahvalu predsjedniku Vlade Andreju Plenkoviću na kontinuiranoj potpori Hrvatima izvan Republike Hrvatske, kao i svim ministrima, državnim tajnicima i saborskim zastupnicima – čija nazočnost potvrđuje važnost i stratešku ulogu Hrvata izvan Republike Hrvatske. Spomenuo je kako je na proteklm sjednicama Savjet dao vrijedan doprinos u oblikovanju politika uz konkretne inicijative i prijedloge rješenja kao što su jačanje programa potpore hrvatskim zajednicama izvan Republike Hrvatske te provedba demografskih,

Sudionici sjednice

obrazovnih i kulturnih mjera koje izravno pridonose očuvanju hrvatskog identiteta i jezika izvan domovine. Posebno je naglasio rješenja koja su ugrađena u Zakon o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Program stipendiranja studenata te više od 30 projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Predsjednik Savjeta Ivan Guban na kraju četverogodišnjeg mandata zaključio je kako je rad i angažman u Savjetu povlastica i velika čast te je izrazio uvjerenje kako će njegovi članovi bez obzira na buduću sastav novog saziva Savjeta i nadalje svojim djelovanjem u svojim zajednicama doprinosti povezanosti Hrvata s domovinom.

Prvog dana sjednice održani su paneli na kojima je bilo riječi o aktualnostima u odnosima s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te o gospodarskoj suradnji, sportu i turizmu. Drugog radnog i završnog dana sjednice Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske na Plitvičkim jezerima raspravljalo se o demografiji, povratku i useljavanju te novim perspektivama i ulogama članova Savjeta u odnosima s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Državni tajnik Zvonko Milas u svojem završnom izlaganju uputio je iskrenu zahvalu svim članicama i članovima Savjeta na njihovu predanom radu i angažmanu tijekom protekle četiri godine. Posebno je naglasio važnost izglasavanja izmjena i dopuna Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, kojim se osigurava suvremen i snažan okvir za daljnju suradnju. Osim uspostave Tjedna Hrvata izvan Republike Hrvatske izmjenama i dopunama Zakona predviđeno

je i povećanje broja predstavnika u sljedećem sazivu Savjeta, čime će se dodatno osnažiti zastupljenost hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske.

Državni tajnik Milas istaknuo je i niz konkretnih inicijativa usmjerenih prema mladima – osnivanje Savjeta mladih Hrvata izvan Republike Hrvatske, posebne upisne kvote i stipendije za studente pripadnike hrvatske nacionalne manjine i iseljeništva, početak izrade nove mobilne i mrežne aplikacije za učenje hrvatskoga jezika na razini B1 s engleskim i španjolskim sučeljem te projekt „Domovina“, koji već godinama okuplja mlade Hrvate iz cijeloga svijeta.

Dio nazočnih

„Naša je zajednička odgovornost i prilika da hrvatsku državu učinimo još snažnijom, povezanim i otvorenim domom za sve hrvatske ljude bez obzira na to gdje žive. Hrvatska jest, i uvijek će biti, naša domovina, ma gdje živjeli. Zajedno ćemo graditi njezinu budućnost čuvajući tradiciju i razvijajući nove prilike. Zahvaljujem svim članovima Savjeta na suradnji i predanosti tijekom pro-

teklog mandata te vas pozivam da ostanete aktivni i povezani sa svojom domovinom“, zaključio je državni tajnik Milas.

Na kraju dvaju intenzivnih radnih dana predsjednik Savjeta Ivan Guban izrazio je svoju počašćenost što je u protekle četiri godine predsjedavao tim tijelom koje je kolektivno djelovalo u mnogim područjima važnima za Hrvate diljem svijeta.

„Imali smo priliku voditi dijalog s Vladom Republike Hrvatske, ukazati na sve izazove naših zajednica, ali i mijenjati stvari na bolje. Nadam se da će naši sunarodnjaci biti zadovoljni ostvarenim rezultatima“, zaključio je Guban.

Ovo je bila posljednja sjednica četvrtog saziva. Na redu je utemeljenje novoga saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koji će po novom zakonu imati 65 članova. Podsjećamo, Savjet je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske u kreiranju i provedbi politika, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan granica Republike Hrvatske. Članove Savjeta, Hrvate izvan Republike Hrvatske, imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze. U Savjet predstavnike udruga, organizacija i institucija Hrvata iz cijelog svijeta delegiraju zajednice iz kojih dolazi i u kojima su uvaženi te u kojima žive. Predstavnici su angažirani u očuvanju i jačanju hrvatskog identiteta, aktivni u radu svojih zajednica i unapređenju odnosa s domovinom. Osim predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske članovi Savjeta po položaju su i predstavnici državnih tijela, institucija te Katoličke Crkve i organizacija civilnoga društva.

Branka Pavić Blažetin

Racke Pinkuše (Duhovi) u Dušnoku

Tradicionalni dušnočki racki Duhovi – pod nazivom Racke Pinkuše – i ove su godine 7. i 8. lipnja okupili Dušnočane i njihove goste uz brojne zabavne, kulturne i sportske sadržaje za djecu, mladež i odrasle.

U nedjelju 8. lipnja u ranim poslijepodnevним satima blagdan je proslavljen u župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova misnim slavljem na hrvatskom jeziku koje je služio dušnočki župnik vlč. Sabolč Tomašković. Misno slavlje uljepšala su dušnočka djeca i mladi, članovi KUD-a „Biser” te pečuškog KUD-a „Tanac” u narodnim nošnjama.

Članovi KUD-a „Biser” u narodnoj nošnji redovito sudjeluju na misnim slavlјima

Dječja skupina KUD-a „Biser”

Dio brojne publike – dušnočki župnik vlč. Sabolč Tomašković i učiteljica Eszter Bogárdi

Mala skupina KUD-a „Biser”

KUD „Tanac”

Voditeljica KUD-a „Biser” Eva Tamaskó na misi s najmlađima

Dječja grupa KUD-a „Biser”

Uslijedio je bogat kulturni program u rekreacijskom parku na Bari. Nastupile su dušnočke folklorne skupine Mađara, rackih Hrvata i Roma – među ostalima odrasla i dječje skupine KUD-a „Biser” te gostujući KUD „Tanac” iz Pečuha. Program na iznimno visokoj razini pratila je brojna publika koja ih je nagrađivala velikim pljeskom.

Cjelodnevni program završen je plesačnicom i balom uz domaći orkestar „Zabavna industrija”.

S. B.

ANTUNOVO 2025. – tradicionalno proštenje hrvatske zajednice u Mohaču

U poslijepodnevним satima 15. lipnja Hrvatska samouprava grada Mohača organizirala je jedno od najvažnijih vjerskih i kulturnih događanja hrvatske narodnosne zajednice u gradu – tradicionalno proštenje (Antunovo). Štovanje sv. Antuna ima dubok trag u vjerskom životu Hrvata u gradu Mohaču, a manifestacija iz godine u godinu pruža priliku za zajedničku molitvu, njegovanje kulturne baštine i učvršćivanje zajedništva.

Svečani program počeo je u franjevačkoj crkvi, gdje je svetu misu na hrvatskom jeziku predvodio vlč. Ladislav Bačmai, a s njim suslužio mladosnik Szabaszián Mihovics. Nakon mise organizatori su nazočne počastili skromnim domjenkom. Na prostoru ispred crkve nastupile su dječja i omladinska folklorna skupina Čitaonice mohačkih Šokaca koje je uvježbala voditeljica Beata Janković. Misa je uljepšana pjevanjem crkvenog zbora šokačkih Hrvata te djecom i mladima u narodnoj nošnji. Već po tradiciji nakon programa domaćini i organizatori pogostili su nazočne skromnim domjenkom.

Slavlju su nazočili mohački gradonačelnik Gábor Pávkovics, predsjednik Hrvatske samouprave grada Mohača Vjekoslav Filaković te drugi predstavnici javnog života.

Branka Pavić Blažein

Svečano ustoličenje novog dušnočkog župnika

Kad je 24. lipnja 1894. Dušnok opustošila velika tuča, mještani su se zavjetovali da toga dana neće izlaziti na rad u polje, nego će održati misu i prisjetiti se toga dana. Ove godine bilo je još svečanije. Na blagdan rođenja sv. Ivana Krstitelja, 24. lipnja, u dupkom punoj župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova održano je svečano ustoličenje novog dušnočkog župnika vlč. Sabolča Tomaškovića. U nazočnosti brojnih vjernika, članova crkvene zajednice i drugih gostiju uzvanika te uz sudjelovanje dvadesetak svećenika vlč. Sabolč Tomašković primio je župničku službu od kalačko-kečkemetskog nadbiskupa dr. Balázsa Bábela, koji mu je simbolično uručio štolu, Sveto pismo, ključeve crkve i tabernakula.

Novi dušnočki župnik vlč. Sabolč Tomašković na početku mise srdačno je pozdravio nazočne uzvanike i vjernike na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Vjernici hrvatske narodnosti, vlč. Sabolč Tomašković i gostujući svećenici u pojedinim dijelovima mise molili su i na hrvatskom jeziku, a i čitalo se na hrvatskom jeziku. Misu su uljepšali članovi KUD-a „Biser” u izvornoj rackohrvatskoj nošnji, a svojim pjevanjem i dušnočki crkveni zbor.

Nadbiskup Bábel u svojoj prigodnoj propovijedi uz ostalo je istaknuo važnost župničke službe u širenju vjerske poruke, u brizi za zajednicu te unapređenju duhovnog života vjernika.

„24. lipnja vrijeme je ljetnog solsticija, ali mnogi ljudi na Staru godinu misle da je prošla godina, vrijeme prolazi, naši životi

Velik broj vjernika – članovi KUD-a „Biser” u narodnoj nošnji

boravka Isus Krist raste ovdje u Dušniku, u ovoj kršćanskoj zajednici, uz Vaš primjer, Vaš nauk i Vašu molitvu”, rekao je nadbiskup Bábel u homiliji.

Eszter Bogárdi čitala je na hrvatskom jeziku

prolaze. Ipak, možda baš na ovaj dan osjetite da je naš život prolazan, dani su sve kraći, a noći sve duže. Otac Sabolč još je mlad čovjek, možda još ne osjeća važnost toga, iako nas vrijeme koje prolazi potiče da ga iskoristimo. Primjer je pred nama, pred njim, sa životom svetog Ivana Krstitelja... Neka Bog da, dragi o. Sabolč, da za vrijeme Vašeg

Središnji dio misnoga slavlja bio je obred ustoličenja.

„Uzmite ključ crkve koji Vas simbolično upozorava da bdijete nad Božjim narodom kao dobri pastir nad svojim stadom. Ali neka podsjeti i na brigu za ovu crkvu sagrađenu od kamena, da bude njegovana, zdrava i lijepa, da ovdje duhovni dom nađu

TRENUTAK ZA PJESMU

Uskrsnuo je Krist...

Uskrsnuo je Krist: a s božjeg hrama
U šir se glasa zvonice crna sluta –
I skromno selo bijesna strava guta:
Što ponajboljem baš se kopa jama...

Pod trošnim krovom žena ruke lama
I suze roneć dršće poput pruta;
Mališi joj se gladni drže skuta –
Al njoj je s bola: kao da je sama.

U polju rđa plug, a do njega brana
Kô s tuge, što im trune na dnu lijesa
I goso mlad i jednom domu hrana...

I tako sve sa zvonom sveta zvuka
Svoj zadnji upit šalje spram nebesa:
Oh, Bože, kad ćeš tog se sjetit puka?!

Duro Arnold

Nadbiskup, koncelebranti i svećenici ispred župnog dvora

oni koji traže Boga. Neka ova crkva bude prebivalište Božje među ljudima, neka On prebiva s vama i budite narod Gospodnji!", kazao je uz ostalo nadbiskup dr. Balázs Bábel u obredu ustoličenja.

Među brojnim uzvanicima bili su parlamentarni zastupnik i državni tajnik Róbert Zsigó, predsjednik Skupštine Bačko-kiškunske županije Norbert Vedelek i drugi, ali i pozvani predstavnici hrvatske zajednice – glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonač, predsjednik županijske hrvatske samouprave Joso Šibalin, ravnatelj Kulturnog centra bačkih Hrvata Mladen Filaković i drugi.

Na kraju mise vlč. Tomaškoviću prvi su čestitali načelnik Dávid Bolvári, zatim predsjednik Pastoralnog vijeća, a na hrvatskom jeziku predsjednik HDS-a Ivan Gudan i predsjednik Hrvatske samouprave Dušnoka David Pozsonyi. Nakon čestitki, koje su popraćene pljeskom, Sabolč Tomašković na hrvatskom i mađarskom jeziku zahvalio je Dušnočanima na toplom dočeku i aktiv-

nosti u vjerskom i društvenom životu. Posebno je zahvalio za doživljenu milost, za potporu ljudi koji žive u naselju te izrazio zahvalnost svemogućem Bogu, nadbiskupu dr. Balázs Bábelu i svojoj braći svećenicima koji su se odazvali svečanosti, posebno istaknuvši svoja dva nazočna prethodnika.

Nakon mise vlč. Tomašković pozvao je sve vjernike i goste u župni vrt na gozbu ljubavi uz mali kulturni program uz pjesmu, stihove i tamburaše. Iz prinosa vjernika u župnom vrtu u povodu Jubilarne svete godine s nadbiskupom je zasadio spomen-stablo cedra uz postavljenu spomen-ploču.

Nakon zajedničkog druženja u župnom vrtu za uzvanike je priređen i svečani ručak i druženje u Čardi „Leneš“.

Nakon demokratskih promjena sveta misa, koja se na blagdan Rođenja sv. Ivana Krstitelja služi u kontinuitetu već 130 godina, pretvorila se u zajedničku manifestaciju koja je ganula cijelo selo, a najspektakularniji dio u večernjim satima i ove godine bila je vožnja čamcima s bakljama i glazbom po kanalu Vošu.

S. B.

Novi dušnočki župnik, podrijetlom bunjevački Hrvat

Velečasni Sabolč Tomašković, bunjevačkohrvatskoga podrijetla iz Kačmara, za svećenika je zaređen 26. lipnja 2021. godine. Nakon završetka studija u Papinskom zavodu „Germanicum et Hungaricum“ u Rimu velečasni Sabolč Tomašković 2024. godine vratio se u domovinu. Posljednje tri godine studirao je kanonsko pravo na Papinskom sveučilištu svetog Križa (Santa Croce). Nakon uspješno položenog završnog ispita stekao je akademski stupanj licencijata. Nakon povratka iz Rima kalačko-kečkemetski nadbiskup dr. Balázs Bábel od 1. kolovoza 2024. imenovao ga je kapelanom dušnočke Župe sv. Filipa i Jakova u Dušnoku, a povjerenost mu je i pomaganje pastora hrvatskih vjernika. U međuvremenu, s 1. listopada 2024. imenovan je privremenim upraviteljem Župe sv. Filipa i Jakova.

Kako sam kaže, nakon povratka dobio je od nadbiskupa tri službe. Kao prvo, 1. kolovoza 2024. imenovan je kapelanom u rackohrvatskom naselju Dušnoku, a od listopada i privremenim upraviteljem dušnočke župe. Kao drugo, od jeseni je nastavio studij i započeo doktorat na poslijediplomskom institutu za kanonsko pravo Katoličkog sveučilišta „Péter Pázmány“ u Budimpešti, a kao treće, povjerena mu je pastoralna skrb za hrvatske vjernike u kalačkoj nadbiskupiji.

Kako mu je najveća želja bila pomagati vjerski život rackih Hrvata u Dušnoku koji su mu povjereni, uveo je redovite mise na njihovu materinskom jeziku kako bi mogli jačati svoj vjerski i nacionalni identitet. Mjesečnom redovitošću služe se hrvatske mise na mladu nedjelju koje u dušnočkoj župi imaju dugu tradiciju. Prema njegovim riječima, od listopada su ne samo crkvene pjesme nego i misa na hrvatskom jeziku. Uveo je i redovitu hrvatsku misu svakog četvrtka.

Nakon više desetljeća, zaređenjem i povjeravanjem skrbi za hrvatske vjernike i postavljanjem za dušnočkog župnika Sabolča Tomaškovića kalačko-kečkemetska nadbiskupija ponovno je dobila svećenika bunjevačkohrvatskoga podrijetla, rodnom iz Kačmara, koji uz više stranih jezika odlično govori hrvatski. Od svojega zaređenja predvodio je niz misnih slavlja na hrvatskom jeziku u našim naseljima i na raznim hrvatskim priredbama – kako u rodnom Kačmaru, tako i u Santovu, Bikiću, Baji, Kalači, Čavolju i drugdje.

S. B.

Bogatstvo...

24. lipnja 2025. u Dušnoku

Suradnje Hrvatske samouprave XV. okruga iz Budimpešte

Djelovanje Hrvatske samouprave XV. okruga Budimpešte povezano je sa suradnjom s trima hrvatskim naseljima u Mađarskoj – Sumartonom u Pomurju, Starim Gradom u Gradišću i XV. okrugom Budimpešte – te s jednom prijateljskom općinom iz Hrvatske – Donjim Kraljevcem u Međimurju. Također, samouprava njeguje dugogodišnju suradnju s okružnom Glazbenom školom „Jenő Hubay“, Košarkaškim klubom „BLF“ u XV. okrugu te Folklornim ansamblom „Szilas“.

Prema riječima predsjednika Hrvatske samouprave XV. okruga Stjepana Kuzme, cilj je suradnje međusobno upoznavanje Hrvata i Mađara, druženje mladih uz sport i kulturu koja je dio života dvaju naroda. „Uzajamno nazočimo na kulturnim programima lokalnih i državnih praznika. Dajemo potporu, kao u doba velikog potresa 2020. godini u Banovini i u Zagrebu, kad smo zajedno kupili i darovali tri kontejnera gradu Petrinji“, izjavio je predsjednik Kuzma.

Dan Općine Donji Kraljevec

U Donjem Kraljevcu 9. svibnja 2025. svečano je proslavljen Dan općine na kojemu je nazočilo i izaslanstvo XV. okruga Budimpešte. „S ponosom mogu reći da nas povezuje duboko prijateljstvo s tim prekrasnim i tradicionalnim hrvatskim naseljem. Ova dva desetljeća izgrađena su na mnogim za-

Učenici Glazbene škole „Jenő Hubay“

Kraljevca i Sumartona provedu tjedan dana na međunarodnom likovnom kampu u Budimpešti.

Načelnik Donjeg Kraljevca Miljenko Horvat zahvalio je predsjedniku Kuzmi na lijepim riječima i sudjelovanju u zajedničkoj proslavi na kojoj su između ostalih nastupili i Folklorni ansambl „Szilas“ i puhači Omladinskog orkestra „Jenő Hubay“, a na košarkaškom turniru natjecao se i Košarkaški klub „BLF“.

Godišnji program Hrvatske samouprave XV. okruga

U godišnjem programu Hrvatske samouprave XV. okruga stoje brojni programi, suradnje, sudjelovanja po mjesecima tijekom godine.

Tako je u siječnju samouprava bila suorganizator i sudjelovala na međunarodnom košarkaškom turniru između ekipa Košarkaškoga kluba Čakovec (Hrvatska), Košarkaškoga kluba „BLF“ (Budimpešta) te ekipa iz Slovenije, Austrije, Italije. Samouprava je sudjelovala na Hrvatskom balu i na Proslavi 15. obljetnice potpisivanja četverostranog sporazuma s pobratimljenim naseljima. U veljači je samouprava sudjelovala na Dobrotvornom balu i na ophodu Mohačkih bušara. U ožujku je organizirana proslava za Međunarodni dan žena, a sudjelovalo se i na predsmotri Međimurskih popevki. Položen je vijenac u povodu Mađarske revolucije 15. ožujka. Također, u ožujku je samouprava bila suorganizator Zajedničkog proljetnog koncerta puhača Općine Donji

Kraljevec i Glazbene škole „Jenő Hubay“. U travnju je održana Pisana nedjelja, kad su se s učenicima bojile pisanice za Uskrs uz pomoć žena iz Sumartona. U svibnju istaknuta je već spomenuta suorganizacija na Danu općine Donji Kraljevec.

Tu je lipanjsko sudjelovanje na Smotri međimurskih popevki u Nedelišću te na Dan sela u prijateljskom naselju Sumarton. U srpnju Susret mjesnih hrvatskih umirovljenika uz kulturni program u Budimpešti te međunarodni likovni kamp u naselju Bernecebaráti uz sudjelovanje Mađara izvan granice Mađarske te djece iz Sumartona i općine Donji Kraljevec. U budućim planovima također stoji organiziranje Hrvatskog kulturnog programa u povodu državnog praznika svetog Stjepana te 29. kolovoza sudjelovanje na Festivalu zlevanka, vino i tambura u Sumartonu. Za rujnu je predviđen Hrvatski dan, Otvorenje izložbe „Hrvati pokraj dvije obale rijeke Mure“ te suorganizacija i sudjelovanje na međunarodnom košarkaškom turniru, a za listopad je u planu proslava Dana starih te polaganje vijenca na Spomendan žrtava u Aradu 1848. godine. U studenome samouprava planira u Sumartonu sudjelovati na priredbi Krštenja mošta, mladog vina te nazočiti na državnom Danu Hrvata u Pečuhu. U prosincu se planira proslava Svetog Nikole, u okviru nje i nastup djece iz HOŠIG-a i iz Donjega Kraljevca, javna tribina uz božićni koncert glazbene škole „Jenő Hubay“, „Žive jaslice“ u XV. okrugu na glavnom trgu okrug a u izvedbi KUD-a „Sumarton“.

Kršul

KUD „Sumarton“

jedničkim susretima i poučnim razmjenama iskustava. Mogu s pouzdanjem reći da za nas odnos bratimljenja nije samo formalan, uljudan odnos, nego je riječ o zajedničkim iskustvima, međusobnom poštovanju i suradnji“, istaknuo je predsjednik Kuzma u pozdravnom govoru na Danu općine Donji Kraljevec. Također je objasnio kako radi unapređenja suradnje u budućnosti treba staviti još veći naglasak na programe kulturne razmjene, suradnju organizacija civilnog društva i odnose uspostavljene na području sporta, folklora, košarke te puhačkih orkestara. Svake godine u organizaciji Hrvatske samouprave XV. okruga djeca iz Donjeg

KRAJ ŠKOLSKE GODINE U PETROVISKOJ ŠKOLI

I u dvojezičnoj školi u Petrovu Selu završila je školska godina. Učenici i učitelji ovih su dana na zasluženom odmoru, a mi vam donosimo djelić atmosfere s oproštajna i svečanog zatvaranja školske godine 2024./2025., koje je održano 20. lipnja.

U svojem obraćanju ravnateljica škole Ana Škrapić-Timar, oprostivši se od učenika osmoga razreda, rekla je:

„Veliki dan je ovo za vas, kojega ste ur jako čekali. Torba na vašem ramenu skriva takove simbole, koji su važni u životu. A to su srića, ufanje, zadovoljstvo i spominki. Spominki na 8 lit, na ono vrime, koje ste

odrastala pod njihovim okriljem učeći i razvijajući se. Zaslužno su dobili priznanja i nagrade za kraj svojeg osnovnoškolskog obrazovanja.

Učenici su primili poklon-knjige za uspjehe na području kulture i sporta te za ministriranje u mjesnoj crkvi. U ime Hrvatske samouprave Petrova Sela darove su

im uručili profesor Andrija Handler i učitelj Rajmund Filipović – dar koji će ih podsjećati na to da su osnovno obrazovanje završili u ustanovi čiji je glavni cilj očuvanje hrvatskog identiteta i materinskog jezika te njegovanje i prenošenje lokalne kulture i tradicije.

Pet učenika nastavlja školovanje u gimnazijama, jedna učenica u srednjoj stručnoj školi, dvoje u strukovnim školama, a jedna učenica u Italiji u tamošnjoj gimnaziji.

Oni su završili osmogodišnje školovanje

Dio učenika i gostiju

potrošili u petrovskoj školi. Spominki, koje ste skupa doživili i koji te vas marbit sprotadhat do kraja života. Al odnes ćete sobom i takove spominke koji su vas ojačali i navučili kako se morate hrabro i izdržljivo boriti u životu. U maloj torbi na ramenu ćete najt jednu malu knjižicu s pjesmami koje su vaši roditelji pjevali u mladosti i za vas dobro poznate, moderne i popularne pjesme na mađarskom jeziku. Ali kroz osam lit ste upoznali naše lipe hrvatske pjesme, čuda svega ste se navučili na hrvatskom jeziku. Skoro svi od vas imate hrvatske korijene. Nekate se sramovat, govorite segurno na našem lipom materinskom jeziku. I vaša dužnost je da čuvate sve ono što su naši praoci na nas ostavili: jezik, vjeru, kulturu i hrvatski identitet. U ime nastavničkoga zbora vam želim da si u novoj sredini naj-dete dobro društvo i dobre prijatelje, da se budete marljivo vučili i da si najdete pravi put, koji će vas otpeljat u jedan srićni i blaženi žitak!”

Ravnateljica se potom poimence obratila svakom učeniku osmog razreda. Program svečanog oproštajna pripremili su učenici sedmoga razreda s puno ljubavi i pažnje. Miris cvijeća širio se školom i ulazio u srca okupljenih, a učitelji su s ponosom promatrali djecu koja su osam godina

U svojem završnom govoru, kojim je završila školsku godinu, ravnateljica je rekla: „Ovo je za sve nas jedan lipi, veseli događaj koga školari uvijek jako čekaju, al marbit i mi – nastavniki i vi, roditelji. Jako bogato školsko lito je za nami. Čuda programov smo imali, čudakrat smo bili na izleti, na priredba i na razni naticanji, kadi su naši školari lipe rezultate postigli. Jako smo gizdavi na nje! Zahvaljujem se svim nastavnikom, dje-latnikom i roditeljem za svu pomoć, općini, hrvatskoj samoupravi i roditeljskoj zajednici za materijalnu pomoć i svim onim kim je važno da u našoj školi budu marljivi i veseli školari i zadovoljni učitelji i nastavniki!”

Uz djecu i učitelje svečanosti su nazočili i načelnica sela dr. Mónika Gáspár, broj-

Brojni mali tamburaši

„Dragi osmaši, morali ste odabrati novu školu, a na naše veliko zadovoljstvo svi ste primljeni u školu koju ste označili kao svoj prvi izbor, na čemu vam od srca čestitam! Nadamo se da ste odabrali ispravno i da ćete se uspješno snaći u srednjoj školi”, istaknula je ravnateljica Škrapić-Timar. U školskoj godini 2024./2025. školu je pohađalo 88 učenika, među kojima 15 prvšačica i 9 učenika osmog razreda, što je 14 učenika više nego u školskoj godini 2023./2024.

ni umirovljeni pedagozi koji su svoj radni vijek proveli u petrovskoj školi, svećenik Vilmos Harangozó te predsjednica roditeljske zajednice Jácinta Temmel-Gesits.

„Dragi učitelji, nastavniki! Od srca zahvaljujem se za vaš trud, za strpljenje, za razumivanje i za svu pomoć. Jako sam gizdava da u našoj školi imamo vakove učitelje i nastavnike, kot ste vi. Bog plati za sve!”, zaključila je ravnateljica Ana Škrapić-Timar.

Branka Pavić Blažetin

Tragovima pomurskih i gradišćanskih Hrvata

U organizaciji Hrvatske samouprave Budimpešte od 1. do 4. svibnja održano je stručno putovanje pod nazivom „Tragovima pomurskih i gradišćanskih Hrvata“.

Riječ je o nastavku serije putovanja koja se organizira radi upoznavanja pradomovine Hrvata iz Mađarske i jačanja identiteta. Glavni je idejni začetnik dr. Attila Szoboszlai, a njegov glavni suradnik i stručni voditelj puta dr. sc. Dinko Šokčević. Nakon uspješnog stručnog putovanja koje se odvijalo prije dvije godine u organizaciji Hrvatske samouprave Starog Budima – Bekašmeđera – a vodilo je kroz Slavoniju i Bosnu pa do Senja, tragom Šokaca, bošnjačkih Hrvata, rackih Hrvata i Bunjevaca – sad je uslijedio nastavak.

Četrdeset i dvoje sudionika, većinom Hrvata iz Budimpešte, pripadnika različitih subetničkih skupina, okupilo se 1. svibnja ispred HOŠIG-a i krenulo autobusom na putovanje koje će im zasigurno ostati u posebnom sjećanju. Putovanje im je omogućilo ne samo da se povežu s prapostojbinom svojih predaka i nauče više o njezinoj prošlosti i sadašnjosti nego i da se međusobno povežu.

U Udbini

skog, gdje je sudionike putovanja dočeka profesor Tihomir Babić. S obzirom na to da je obitelj Zrinski imala važnu ulogu i u sa-

kulturno i povijesno mjesto u cijeloj Hrvatskoj. Sam grad počeli su graditi članovi obitelji Babonić u 13. stoljeću. Poslije su Frankopani preuzeli tvrđavu, a od sredine 16. stoljeća Nikola Šubić Zrinski preko ženičbene veze s Frankopanima. Najčuleniji su vlasnici, kad je u pitanju hrvatska kultura, Petar Zrinski i njegova supruga Katarina Frankopan. Ondje je nastao ozaljski kulturno-književni krug, koji je bio vrlo važan u 17. stoljeću i koji je radio na standardizaciji hrvatskog jezika.

Nastavak puta vodio je prema Udbini, gdje je 1493. izginuo cvijet hrvatskog plemstva u Krbavskoj bitci, što je glavni uzrok iseljavanja predaka gradišćanskih Hrvata iz njihove prapostojbine. Posjećeno je poprište bitke i crkva hrvatskih mučenika, koja je hrvatsko nacionalno svetište. Nakon noćenja u Biogradu na Moru putnici su četvrti dan u jutarnjim satima, puni utisaka i novih saznanja, krenuli natrag u Pečuh i Budimpeštu.

Na putovanju su prisustvovali mnogi voditelji samouprava, a u ime glavnog organizatora prisutna je bila Anica Petreš Nemeth. Projekt je ostvaren uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, a osim glavnog organizatora, Hrvatske samouprave Budimpešte, na projektu su surađivale i Hrvatska samouprava Novog Budima, Hrvatska samouprava XII. okruga i Hrvatska samouprava Starog Budima – Bekašmeđera.

Kršul

U Varaždinu

Budući da je putovanje bilo posvećeno tragovima pomurskih i gradišćanskih Hrvata, počelo je u kajkavskom kraju, u baroknom Varaždinu, jer su pomurski Hrvati došli iz Međimurja i iz Hrvatskog zagorja. Ondje su sudionici uz stručno vodstvo Dinka Šokčevića posjetili tvrđavu Stari grad, crkvu Rođenja Isusova, tj. baroknu crkvu uršulinki koje su došle u Varaždin još 1703. i osnovale prvu školu, franjevačku crkvu sv. Ivana Krstitelja, gradsku vijećnicu, katedralu. Drugi dan bio je rezerviran za posjet Hrvatskoj Kostajnici, utvrdi Stari grad Zrinski – koja datira iz 13. stoljeća, a nalazi se na otočiću koji oplahuju Una i Unčica. Posjetili su i franjevačku crkvu sv. Antuna Padovan-

mom preseljavanju gradišćanskih Hrvata, posjetili su i utvrde koje su bile u rukama Zrinskih. Putnike je u Zrinu srdačno ugostila Branka Dembić Čubelić, prva župljanka Župe Zrin nakon skoro 80 godina. Branka je Hrvatica koja se vratila iz Australije i čija je misija obnova života u Zrinu. Sudionici stručnog putovanja prošetali su se brdom do ostataka kapelice sv. Magdalene, za koju se smatra da je u njoj bio kršten Nikola Zrinski Sigetski, a njegov otac Nikola treći ondje je bio pokopan. Njegov je spomenik pronađen i čuva se u gimnaziji u Kostajnici. Put se sljedeći dan nastavio u glavno gnijezdo Frankopana i Zrinskih – Ozalj, gdje je posjećen Zavičajni muzej. Ozalj je važno

HRVATSKI LJETNI JEZIČNI KAMP U SANTOVU

U organizaciji Državne udruge šokačkih Hrvata od 30. lipnja do 5. srpnja u Santovu je održan II. Hrvatski ljetni jezični kamp za djecu. Kamp je okupio tridesetak sudionika iz mjesta, među njima i djecu čiji su roditelji podrijetlom iz Santova koja ljetu provode u Santovu.

Prvog prijepodneva u auli Hrvatske škole okupljene sudionike pozdravila je voditeljica kampa, učiteljica Anita Gulyás, a kamp je otvorio načelnik Gabor Varga. Otvorenju su nazočili učitelji, gosti predavači i mladi suradnici koji su cijeli tjedan pomagali u radu s djecom. Kako je uz ostalo istaknuto, cilj dvojezičnih radionica bio je upoznavanje tradicijskih vrijednosti Santova i šokačke mikrokulture, upoznavanje i jače povezivanje sa zavičajem te vježbanje hrvatskoga jezika.

Dio sudionika na santovačkoj Vodici

Tijekom tjedna organizirane su radionice radi upoznavanja tradicije šokačkih Hrvata. Bilo je jezičnih radionica, plesa, pjevanja, ali i posjeta sjedištu Državne udruge šokačkih Hrvata s mjesnom zavičajnom zbirkom uz upoznavanje tradicijske šokačke nošnje, odijevanje u nošnju, pjevanje i predstavljanje glazbala. Organiziran je i biciklistički izlet u marijansko svetište na santovačku Vodicu, gdje su pod vodstvom vjeroučiteljice uz zanimljivo natjecanje upoznali povijest svetišta i vjerski život santovačkih Hrvata. Jedan dan proveli su u Mohaču, gdje su posjetili Muzej Dorottye Kanizsai, a uz razgledavanje jedinstvene zbirke Hrvata u Mađarskoj sudjelovali su i na stručnim radionicama koje su im održali djelatnici muzeja. Naravno, bilo je i slobodnih aktivnosti i sportskih sadržaja, a jedan dan bio je posvećen gastronomiji i zajedničkom kuhanju te pripremanju raznih specijaliteta.

Posljednjega dana u mjesnom Domu kulture održan je završni kulturni program sudionika kampa. U ime organizatora sudionici-

Na završnom kulturnom programu

ma i nazočnim roditeljima, bakama i djedovima kratko se obratio predsjednik Udruge Stipan Kovačev, koji je među ciljevima kampa istaknuo očuvanje tradicije, jačanje identiteta i okupljanje santovačke djece i djece roditelja koji žive izvan naselja. Nazočne je o cjelotjednom sadržajnom radu i bogatom programu ukratko izvijestila voditeljica kampa, učiteljica Anita Gulyás. Sudionici su izveli kratak program, tradicionalne santovačke šokačke plesove i pjesme u pratnji učitelja Zorana Barića na harmonici. Programu su nazočili učitelji, predavači i mladi suradnici te roditelji, bake i djedovi.

Dio sudionika na santovačkoj Vodici

Dodajmo kako je kamp ostvaren uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Fonda „Gábor Bethlen”.

S. B.

KUD „Tanac” u Đakovu i Valpovu

KUD „Tanac” iz Pečuha imao je 28. i 29. lipnja dva za-pažena nastupa u Hrvatskoj – u Đakovu i Valpovu.

U Đakovu su nastupili u sklopu ovogodišnjih Đakovačkih vezova, najpoznatije manifestacije izvornog narodnog folklora međuna-rodnog karaktera. Svečano otvaranje 59. Đakovačkih vezova odr-žano je pod naslovom „Šokačko se razigralo kolo...”, a bilo je posve-ćeno četrdesetoj obljetnici KUD-a „Tena”. KUD „Tanac” nastupio je 28. lipnja na pozornici u Strossmayerovu parku u okviru Folklornog koncerta „Tena i gosti”. Uz domaćina, KUD „Tena”, na koncertu su su-đelovali i KUD „Metković” iz Metkovića te KUD „Tanac” iz Pečuha, a svaki ansambl izveo je po tri točke iz svojeg kraja. Mohački Orkestar „Planina” pratio je KUD „Tanac” u Đakovu i Valpovu.

Dan poslije, 29. lipnja, KUD „Tanac” nastupio je na Smotri ama-terskog kulturnog stvaralaštva u sklopu 57. Ljeta valpovačkog, gdje je domaći HKUD „Valpovo 1905” proslavio 120. obljetnicu svojeg osnutka. Gradonačelnik Valpova Matko Šutalo s glazbenim vodi-teljem HKUD-a Duškom Topićem uručio je zahvalnice i prigodne darove svim sudionicima, među njima i KUD-u „Tanac” uz sljedeće riječi: „Uveličali ste našu najveću manifestaciju. Želim da se zabavi-te, družite i ponovno vratite u Valpovo.”

Zahvalio je i na suradnji te izrazio želju da Valpovo postane jed-no od središta amaterskog kulturnog stvaralaštva u regiji. Ovogo-

KUD „Tanac”

dišnja smotra održana je od 24. do 30. lipnja, a program je obuhva-ćao brojne glazbene nastupe, izložbe, folklorne smotre, skupove i natjecanja.

Na 57. Smotri sudjelovali su: KUD „Šokadija” (Ladimirevci), HKUD „Valpovo 1905” (Valpovo), KUD „Mijat Stojanović” (Babina Greda), KUD „Olovni gaz” (Olovo – BiH), KUD „Kolo” (Nard), KUD „Sveti Stipan” (Opuzen), KUD „Tanac” (Pečuh – Mađarska), KUD „Šokadi-ja” (Ivanovci – Marjančaci – Zelčin), FA „Sesvetska Sela” (Sesvetska Sela), HKUD „Slavonija” (Jakšić), OKC „Lipe” (Doboj Istok – BiH), Fol-klorni studio „Blaževski” (Skoplje – Sjeverna Makedonija).

Branka Pavić Blažetin

Hrvatski dan u Lukovišću

U Lukovišću je 30. lipnja svečano proslavljena bučura – zavjetni dan Lukoviščana koji se tradicionalno obilježava 2. srpnja u čast Gospe Srpnice – te Hrvatski dan u organizaciji Hrvatske samouprave Lukovišća.

Kako je za Hrvatski glasnik izjavio pred-sjednik tročlanog zastupničkog tijela Hrvatske samouprave Lukovišća Árpád Hajdu, posebno se raduju novouređenom parku u središtu naselja koji je uređen u hrvatskim bojama. Nadaju se da će usko-ro u dogovoru s mjesnom samoupravom i načelnikom (pregovori su u tijeku) dobiti i kuću koja će biti njihova te će je moći ure-diti prema svojim željama i potrebama.

Park su uredili dobrovoljnim radom, skromnim sredstvima i donacijama luko-viških Hrvata uz suglasnost mjesnih vlasti.

Napravljen je i novi grb sela Lukovišća s hrvatskim motivima.

Program je započeo nogometnom utakmicom između gostiju iz Hrvatske i domaćina. Zatim je slavljena sveta misa, a nakon nje i blagoslov novouređenog par-ka u središtu naselja. Uslijedio je kulturni program, a dan je zaključen zajedničkom večerom i druženjem uz glazbu.

Mladi i agilni predsjednik Hrvatske sa-mouprave Lukovišća Árpád Hajdu žali što Lukovišće još nema nogometni klub. No, skupili su svoju ekipu i odigrali prijateljsku

utakmicu s gostima iz prijateljskog naselja Rušani.

Kako nam kazuje Árpád, nažalost nije bilo stotinu hrvatskih birača na hrvatskom biračkom popisu, pa nisu mogli utemeljiti peteročlano hrvatsko zastupničko tijelo. Ipak, imaju brojne planove – tu su vrtić i škola, žele i dalje pomagati svim dobnim skupinama, kako najmlađim tako i starijim mještanima. Uskoro planiraju organizira-ti bicikljadu i priredbu za starije te, kao i svake godine, i božićnu priredbu.

Branka Pavić Blažetin

HARKANJ – Cjelovečernji koncert „Tamburom oko svijeta”

U Harkanju je 28. lipnja održan cjelovečernji koncert pod nazivom „Tamburom oko svijeta” u izvedbi Panonskog tamburaškog orke-stra. Koncert je organizirala harkanjska župa u suradnji s Hrvatskom dru-gom NOVI-TON.

Prostor iza župne crkve u tzv. Marijinu vrtu bio je ispunjen do posljednjeg mjesta. Pod ravnanjem maestra Ivana Draženovića or-kestar je izveo niz klasičnih skladbi, vlastitih kompozicija te pozna-tih glazbenih brojeva. Nastup su dodatno obogatili solisti i članovi samog orkestra.

Branka Pavić Blažetin • Foto: Zoltán Czene

Hodočašće u Drvljance na blagdan Presvetog Srca Isusova

Blagdan Presvetog Srca Isusova slavi se u petak nakon Tijelova, odnosno osmine Tijelova. Riječ je o pomičnom blagdanu, pa mu se datum mijenja svake godine. Posvećen je Isusovoj ljubavi prema čovjeku i slavi se kao počast tom božanskom daru. Ove godine blagdan je obilježen 27. lipnja, a u Drvljancima je već tradicionalno proslavljen hodočašćem podravskih Hrvata, okupljanjem kod mjesnog zvonika te sudjelovanjem na svetoj misi na otvorenom.

Na putu prema Drvljancima

Svetu misu uz sudjelovanje brojnih svećenika predvodio je zrenjaninski biskup mons. Mirko Štefković. Drvljanci pripadaju martinačkoj župi, kojom upravlja velečasni Ilija Čuzdi. Na važnost i kontinuitet ove proslave podsjetio je i podatak da je prije četrdesetak godina tadašnji šeljinski župnik Ladislav Ronta, rodom iz Križevaca, započeo s održavanjem svete mise u Drvljancima upravo na blagdan Presvetog Srca Isusova. Da nije bilo njegove inicijative, danas bi Podravina bila siromašnija za jedno važno vjersko i hrvatsko događanje.

Velik teret organizacije proslave i ove godine preuzele su Rimokatolička župa Martinci, Hrvatska samouprava Križevaca te Mjesna samouprava Križevaca. Osim blag-

danskog slavlja ove se godine u Drvljancima obilježila i 100. obljetnica izgradnje mjesnog zvonika – simbola vjere i ustrajnosti tamošnjih Hrvata.

Kao i uvijek, manja, ali vjerna skupina hodočasnika u ranim je jutarnjim satima nakon blagoslova u martinačkoj crkvi krenula pješice prema Drvljancima s crkvenim zastavama uz molitvu i zaustavljanja na postajama križnoga puta. Nakon svete mise i zajedničkog ručka služena je i litanija Presvetom Srcu Isusovu.

Zvonik u Drvljancima podignut je 1925. godine upravo u čast Presvetog Srca Isusova. Tadašnje mjesno stanovništvo, premda bez crkve i sa skromnim mogućnostima, odlučilo je učiniti velik korak. Kupili su zvo-

Ispred zvonika u Drvljancima

no teško 80 kilograma te zatražili dopuštenje od pečuskog biskupa Gyule Zichyja za izgradnju zvonika. Dobili su odobrenje te je iste godine zvonik i podignut. Brigu o križevačkim vjernicima u to je vrijeme vodio župnik Ivan Martinković. Zvonik je svečano posvećen 22. lipnja 1925. godine, upravo na dan Presvetog Srca Isusova, kako navodi Đuro Franković.

Stanovništvo je međutim 1972. godine bilo prisiljeno napustiti Drvljance zbog poplave. Danas se u selu nalaze uglavnom kuće za odmor, a naselje je dio jedne križevačke ulice. Unatoč tomu, vjerska i kulturna tradicija Drvljanaca živi i dalje uz ovakva hodočašća i okupljanja.

Ovogodišnjoj svetoj misi nazočili su i visoki uzvanici: državni tajnik Miklós Soltész, predsjednik HDS-a Ivan Guban te glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga. U ime domaćina slavlju je nazočila i predsjednica Hrvatske samouprave Križevaca Ruža Hum, koja je za Hrvatski glasnik izjavila da su svi bili duboko dirnuti snagom zajedništva i vjere koja je ponovno ispunila Drvljance.

Branka Pavić Blažetin

Foto: JGDŽ

KRIŽEVCI – Hrvatska samouprava Križevaca 21. lipnja sa svojom ribičkom ekipom sudjelovala je na ribičkom natjecanju u Sopju. Ako niste znali, jedna se Križevčanka udala u Sopje tako da je veza između Sopja i Križevaca bila i preko nje (nažalost, ona je preminula) i njezina supruga Slavka Špoljarića, koji i danas održava veze s Križevčanima i rodbinom. Tako su ribiči iz Križevca proveli jedan lijep dana kod prijatelja u Sopju.

Zavjetno hodočašće gradišćanskih Hrvata u Grebašticu

Križ postavljen 2022. godine – entuzijastičnom energijom i vjerom Franje Pajrića, Rade Bačelića i Mišela Jurića te potpomognut angažmanom mještana i župnika Grebašnice – ove godine dobio je zavjetnu puninu blagoslovom novopostavljenog križnog puta koji je uz koncelebraciju don Ante Škugora blagoslovio karmelićanin otac Juraj Marinković.

Zavjetno hodočašće u Grebašticu na brdo Igre

Kontemplativnost lokaliteta očituje se i u jedinstvu hrvatskog naroda s obzirom na činjenicu da su hrvatske zajednice iz Koljnofa, Kisege, Čeprega, Hrvatskog Židana, Unde te ostalih mjesta u Gradišću sudjelovale u ostvarivanju ove sveobuhvatne ideje.

Valja istaknuti poseban doprinos Anikó Taschner iz Koljnofa za likovno oblikovanje križnih postaja, Marije Kralj za donaciju jasenova drva (koje je dopremljeno iz Mađarske, Čeprega) te Tomislava Marijana Bilosnića i Nikše Krpetića za duhovne tekstove koji su meditativni poticaj kod duhovne pripreme za uspinjanje uz postaje križnoga puta.

Također, ostvarivanje ideje i postavljanja križnoga puta financijski su potpomogli i Hrvati iz Vancouvera (Kanada), čime „Grebaški križ” uistinu postaje mjesto susreta vjere i nacionalnog identiteta raseljene i domovinske Hrvatske. To mu daje dodatnu ljepotu i jedinstvenost.

Radi oživotvorenja konkretne inicijative obuhvaćanjem vjerskog i nacionalnog identiteta, hrvatskog iseljeničtva, ali i hrvatske nacionalne manjine u dvanaest europskih zemalja idejni realizatori i akteri novopostavljenog križnog puta kao i predstavnici lokalne zajednice razgovarali su s voditeljem splitske podružnice Hrvatske maticе iseljenika Antom Čaletom i župnikom don Antom Škugorom te direktoricom TZ-a Grebaštica Danijelom Svirčić.

Upravo na tom tragu istaknuta je inicijativa multidisciplinarnе prezentacije hrvatskih iseljeničkih zajednica te katoličkih misija u kojima djeluje hrvatski pastoral, čime bi se dodatno zaokružila ova plemenita ostvarena inicijativa.

„Hrvatska matica iseljenika – Podružnica Split programski bi te financijski potpomogla sadržaj, čime bi svakako bila jedan od nosioca ovog projekta, odnosno ideje gdje se spaja nacionalno i vjersko. Upravo ono što nas je očuvalo kroz stoljeća”, nazočnima je apostrofirao voditelj splitske podružnice HMI-ja Ante Čaleta.

Čitavoj manifestaciji živopisno su doprinijeli i predstavnici Zrinskih kadeta iz Zalske županije u Mađarskoj predstavljajući svoje djelovanje i narodnu nošnju.

Pripravna molitva

Ljubljani moj Bože, milostivi Isuse Kriste! Hodit nam je s tobom, slušati govor bijesa i bičeva fjuk, gledati krv što curi iz presvetih rana i upijati slike pregorke ti muke. Vodi me tim putem da osjetim pravde mir i da stresem grijehe što se kao čičci hvataju za moje poročno tijelo. Križ mi daj, o Bože, da se penjem postajama, kao stepeništem do premilostive duše tvoje. Amen!

Iz meditacijskog proslava Nikše Krpetića

Zrinski kadeti iz Kerestura i učenice kerestruske škole

MOJ KRIŽ

*Bojim se da moj križ nije dovoljno čvrst
Čini mi se da drhti
da je više uplašen nego moja bol
da se istanjo
u konop pretvorio
u jecaj obješenoga na vjetru
da je zajedno sa mnom postao sjena
koju će izbljediti prvi san
Bože, kojemu su poznata sva tajanstva
neka u ovoj pustoši izroni križ
s mojim licem
od ovoga svijeta
neka progovori mojim jezikom*

Iz pripravne molitve Tomislava Marijana Bilosnića

Tekst: Ante Čaleta • Foto: Danijela Svirčić i Petar Paić